

Αιμορραγικός πυρετός Ebola

Κατευθυντήριες οδηγίες για τις υγειονομικές αρχές του λιμανιού, τις ναυτιλιακές εταιρείες και τα πλοία

Ιούνιος 2026

Εισαγωγή

Η επιδημία αιμορραγικού πυρετού Ebola (EVD)/ οφειλόμενη στο στέλεχος Bundibugyo (BVD), στη Λαϊκή Δημοκρατία του Κονγκό (ΛΔΚ) και στην Ουγκάντα βρίσκεται σε εξέλιξη. Στις 16/05/2026 ο ΠΟΥ ανακοίνωσε ότι το συμβάν **πληροί τα κριτήρια της κατάστασης Έκτακτης Ανάγκης Δημόσιας Υγείας Διεθνούς Ενδιαφέροντος/ PHEIC (Public Health Emergency of International Concern)**. Μέχρι τις **19/05/2026** έχουν αναφερθεί 30 εργαστηριακά επιβεβαιωμένα κρούσματα, 500 ύποπτα κρούσματα και 130 ύποπτοι θάνατοι στην επαρχία Ituri της ΛΔΚ, 1 επιβεβαιωμένο κρούσμα στην επαρχία Goma, Βόρειο Κίβου της ΛΔΚ, καθώς και 2 επιβεβαιωμένα εισαγόμενα κρούσματα στην Καμπάλα της Ουγκάντα.

Ο αιμορραγικός πυρετός Ebola είναι μία πολύ σπάνια αλλά θανατηφόρος ιογενής λοίμωξη. Η περίοδος επώασης κυμαίνεται από 2 έως 21 ημέρες. Η νόσος εκδηλώνεται με αιφνίδια εμφάνιση υψηλού πυρετού, μυαλγίας, διάρροιας, κεφαλαλγίας, κόπωσης και κοιλιακού άλγους. Μπορεί επίσης να υπάρχει εξάνθημα, πονόλαιμος και επιπεφυκίτιδα. Ο ασθενής καθίσταται μολυσματικός μόλις εκδηλωθεί ο πυρετός.

Για το συγκεκριμένο στέλεχος του ιού Bundibugyo (BVD) δεν υπάρχει εγκεκριμένο εμβόλιο ή ειδική θεραπεία. Η αντιμετώπιση βασίζεται στην έγκαιρη αναγνώριση, την απομόνωση, την παροχή υποστηρικτικής φροντίδας, την ιχνηλάτηση επαφών και την αυστηρή τήρηση των μέτρων περιορισμού μετάδοσης της νόσου.

Τρόπος μετάδοσης

Ο ιός μεταδίδεται από άνθρωπο σε άνθρωπο μέσω επαφής με αίμα, εκκρίσεις, ιστούς και άλλα σωματικά υγρά ατόμων που νόσησαν από αιμορραγικό πυρετό Ebola ατόμων που νόσησαν από αιμορραγικό πυρετό Ebola, ζωντανών ή νεκρών συμπεριλαμβανομένης και της επαφής ή επαναχρησιμοποίησης μολυσμένων βελονών από πάσχοντες. Ο ιός μπορεί επίσης να μεταδοθεί μέσω επαφής με νεκρά ή ζωντανά μολυσμένα ζώα (π.χ. πίθηκοι, νυχτερίδες), καθώς επίσης και μέσω σεξουαλικής επαφής χωρίς προφύλαξη.

Οδηγίες

1. Κατά τη διάρκεια του ταξιδιού / Επάνω στο πλοίο

Εάν ένας επιβάτης ή μέλος του πληρώματος παρουσιάσει συμπτώματα συμβατά με αιμορραγικό πυρετό Ebola, πυρετό, αδυναμία, πονοκέφαλο, μυαλγίες, έμετο, κοιλιακό άλγος, διάρροια ή αιμορραγία που δεν αποδίδεται σε άλλη αιτία, κατά τη διάρκεια του ταξιδιού και προέρχεται από ενδημική χώρα, συνιστάται:

- Να απομονωθεί το γρηγορότερο δυνατόν στην καμπίνα του, εάν δεν υπάρχει χώρος απομόνωσης στο ιατρείο του πλοίου.

- Να ενημερωθούν τα άτομα που θα αναλάβουν τη φροντίδα του ασθενούς ή που μπορεί να έλθουν σε επαφή με τον ασθενή στο χώρο απομόνωσής του σχετικά με τον κίνδυνο μετάδοσης του ιού Ebola.

- Να διατηρηθεί αρχείο με τις ημερομηνίες και τα ονόματα όλων των ατόμων που εισέρχονται στην καμπίνα. Όλοι θα θεωρηθούν επαφές και θα χρειαστούν ενημέρωση και παρακολούθηση.

- Να διαβεβαιωθεί ότι τα άτομα που θα εισέλθουν στην καμπίνα ή στον χώρο απομόνωσης, για να φροντίσουν τον ασθενή ή για να καθαρίσουν την καμπίνα, εφαρμόζουν τα μέσα ατομικής προστασίας όπως:

- χρήση μη αποστειρωμένων ή χειρουργικών γαντιών εξέτασης. Για τον καθαρισμό να χρησιμοποιούνται κατά προτίμηση λαστιχένια γάντια εργασίας.
- χρήση μη διαπερατής ρόμπας μιας χρήσεως με μακριά μανίκια για την κάλυψη των ρούχων και του εκτεθειμένου δέρματος, χρήση χειρουργικής μάσκας και προστασία των ματιών (μάσκα ή γυαλιά ή ασπίδα προσώπου) όταν έρχονται σε στενή επαφή με τον ασθενή ή είναι αναπόφευκτη η επαφή με τα αίμα ή τα σωματικά υγρά του. Εάν αυτό δεν είναι εφικτό θα πρέπει να φοριέται αδιάβροχη ποδιά πάνω από την ημι-διαπερατή ρόμπα.
- γαλότσες ή κλειστά παπούτσια, ανθεκτικά στα υγρά και με σκληρή σόλα για την αποφυγή τρυπημάτων, με ποδονάρια μέχρι το γόνατο.

- Τα μέσα ατομικής προστασίας θα πρέπει να απομακρυνθούν πριν την έξοδο από την καμπίνα ή το χώρο απομόνωσης κατά τέτοιο τρόπο ώστε να αποφευχθεί η επαφή με τα μολυσμένα αντικείμενα και με το πρόσωπο, αλλά και η μόλυνση του περιβάλλοντα χώρου. Τα χρησιμοποιούμενα ΜΑΠ θα πρέπει να απορριφθούν σύμφωνα με το πρωτόκολλο διαχείρισης μολυσματικών απορριμμάτων του πλοίου

<https://iris.who.int/bitstreams/28ec1c39-db4d-4d4e-b287-2f015ab7e7bf/download>

- Τα άτομα που ανέλαβαν τη φροντίδα του ασθενούς θα πρέπει να εφαρμόζουν συχνά την υγιεινή των χεριών, τρίβοντας τα χέρια με αλκοολούχο διάλυμα για 20-30 δευτερόλεπτα ή πλένοντάς τα με νερό και σαπούνι για 40-60 δευτερόλεπτα αν είναι εμφανώς λερωμένα, πριν φορέσουν γάντια, μετά την

άμεση επαφή με τον ασθενή ή τα προσωπικά του αντικείμενα ή αντικείμενα/επιφάνειες δυνητικά μολυσμένες με αίμα ή σωματικά υγρά και μετά την αφαίρεση του προστατευτικού εξοπλισμού ατομικής προστασίας.

- Να περιοριστεί η μετακίνηση του ασθενούς από την καμπίνα ή το χώρο απομόνωσης στο ελάχιστο. Αν είναι αναπόφευκτη η κυκλοφορία του, πρέπει να φορά χειρουργική μάσκα.

- Ο καθαρισμός και η απολύμανση του χώρου απομόνωσης του ύποπτου ατόμου πρέπει να γίνονται χωρίς ψεκασμό και με τη μέγιστη προσπάθεια να αποφεύγεται η δημιουργία αερολυμάτων. Τα σεντόνια, τα ρούχα, τα σκεύη φαγητού και οτιδήποτε έρχεται σε επαφή με τα σωματικά υγρά του ασθενούς θα πρέπει να συλλέγονται χωριστά από αυτά του υπολοίπου προσωπικού και να απολυμαίνονται με τέτοιο τρόπο ώστε να αποφεύγεται η επαφή με το προσωπικό καθαριότητας ή η μόλυνση του περιβάλλοντος. Οι επιφάνειες και τα αντικείμενα που μολύνθηκαν με αίμα, άλλα σωματικά υγρά, θα πρέπει να καθαρίζονται και να απολυμαίνονται το συντομότερο δυνατό με απορρυπαντικά/απολυμαντικά (π.χ. διάλυμα 0,5% υποχλωριώδους νατρίου ή διάλυμα ελεύθερου χλωρίου 1000 ppm) με συνιστώμενο χρόνο επαφής τα 30 λεπτά. Οι διαδικασίες καθαρισμού θα πρέπει να προηγούνται της απολύμανσης για την πρόληψη απενεργοποίησης του απολυμαντικού από το οργανικό υλικό. Τα μολυσμένα υφάσματα δεν θα πρέπει να χρησιμοποιηθούν ξανά και θα πρέπει να απορρίπτονται σε σακούλες για μολυσματικά απορρίμματα.

- Να αντιμετωπίζονται όλα τα απορρίμματα της καμπίνας απομόνωσης σύμφωνα με το πρωτόκολλο του πλοίου για τα μολυσματικά απορρίμματα και να αποτεφρώνονται, αν υπάρχει διαθέσιμος αποτεφρωτήρας στο πλοίο. Εάν τα απορρίμματα πρέπει να παραδοθούν στην ξηρά, θα πρέπει να ενημερώνεται η λιμενική αρχή και να λαμβάνονται ειδικές προφυλάξεις για να απομακρυνθούν από εξειδικευμένη εταιρεία.

Σε περίπτωση που υπάρχει ύποπτο κρούσμα αιμορραγικού πυρετού Ebola σε πλοίο, θα πρέπει να αναζητηθεί άμεση ιατρική γνωμάτευση και να αναφερθεί το περιστατικό το συντομότερο δυνατό από τον καπετάνιο στο επόμενο λιμάνι προορισμού.

Δήλωση Ύποπτου περιστατικού στις αρμόδιες Υγειονομικές αρχές του λιμανιού

Απαιτείται να συμπληρώνεται η Ναυτιλιακή Δήλωση Υγείας (Διεθνής Υγειονομικός Κανονισμός, Παράρτημα 8). Τα μέτρα που λαμβάνονται στο πλοίο πρέπει να καταγράφονται τόσο στη Ναυτιλιακή Δήλωση Υγείας, όσο και στο πιστοποιητικό υγειονομικού ελέγχου του πλοίου του ΔΥΚ (Διεθνής Υγειονομικός Κανονισμός, Παράρτημα 3).

Στη Ναυτιλιακή Δήλωση Υγείας θα αναγράφονται τα τελευταία λιμάνια που επισκέφθηκε το πλοίο και από εκεί θα γίνεται σαφές αν σε αυτά περιλαμβάνεται λιμάνι περιοχής με επιδημία αιμορραγικού πυρετού Ebola σε εξέλιξη. Επίσης στη Ναυτιλιακή Δήλωση Υγείας υπάρχει ειδική ερώτηση αν το πλοίο επισκέφθηκε λιμάνι χώρας που θεωρείται από τον ΠΟΥ επηρεαζόμενη περιοχή. Εάν η Ναυτιλιακή Δήλωση Υγείας είναι θετική θα γίνεται εκτίμηση του περιστατικού και εφόσον εμπίπτει στον ορισμό κρούσματος θα ειδοποιείται άμεσα ο ΕΟΔΥ.

Αποβίβαση

Ο επιβάτης ή το μέλος του πληρώματος που εμφάνισε συμπτώματα συμβατά με αιμορραγικό πυρετό Ebola θα πρέπει να αποβιβαστεί με τέτοιο τρόπο ώστε να αποφευχθεί οποιαδήποτε επαφή με τα υγιή άτομα και φορώντας χειρουργική μάσκα. Το προσωπικό που έρχεται σε επαφή με τον ασθενή κατά τη διάρκεια της αποβίβασής του θα πρέπει να φορά όλα τα μέτρα ατομικής προστασίας. Η αποβίβαση του επιβάτη ή του πληρώματος θα γίνει σε συνεργασία με το ΕΚΑΒ που θα αναλάβει και την περαιτέρω διακομιδή του.

Καθαρισμός / Απολύμανση

Θα πρέπει οι αρμόδιες αρχές να εποπτεύσουν τον καθαρισμό και την απολύμανση της καμπίνας και των χώρων που νοσηλεύτηκε το ύποπτο κρούσμα από ειδικά εκπαιδευμένο προσωπικό λαμβάνοντας όλα τα μέτρα ατομικής προστασίας. Για τον καθαρισμό και την απολύμανση του χώρου ισχύουν οι οδηγίες που αναφέρθηκαν πιο πάνω.

Διερεύνηση επαφών

Μέχρι να επιβεβαιωθεί το κρούσμα με εργαστηριακό έλεγχο το πλοίο με το πλήρωμα του παραμένει σε καραντίνα (Διεθνής Υγειονομικός Κανονισμός, άρθρο 1): ο περιορισμός των δραστηριοτήτων και/ή ο διαχωρισμός από άλλους υπόπτων προσώπων που δεν νοσούν κατά τέτοιο τρόπο που να εμποδίζεται η πιθανή διασπορά της λοίμωξης.

Σε περίπτωση που πρόκειται για επιβατηγό πλοίο και επειδή υπάρχουν πρακτικές δυσκολίες, ή σε περίπτωση που το ύποπτο κρούσμα επιβεβαιωθεί, το πλοίο και οι επαφές υψηλού και χαμηλού κινδύνου παραμένουν σε καραντίνα.

Πρέπει να γίνεται άμεσα η καταγραφή, διερεύνηση και κατάταξη των επαφών του κρούσματος υψηλού και χαμηλού κινδύνου σε συνεργασία με τον ΕΟΔΥ. Δεν απαιτούνται μέτρα ατομικής προστασίας κατά τη συνέντευξη ασυμπτωματικών ατόμων, όταν διατηρείται η απόσταση ενός μέτρου.

Οι επαφές χαμηλού και υψηλού κινδύνου θα παρακολουθούνται από τους επαγγελματίες υγείας για 21 ημέρες για την περίπτωση εμφάνισης συμπτωμάτων συμβατών με τον αιμορραγικό πυρετό Ebola σε συνεργασία με τον ΕΟΔΥ και σύμφωνα με το σχετικό πρωτόκολλο του. Αν το απαιτήσουν οι υγειονομικές αρχές του λιμανιού, οι ναυτιλιακές εταιρείες είναι υποχρεωμένες να ζητήσουν από τους επιβάτες πληροφορίες για το πρόγραμμα/δρομολόγιο του ταξιδιού τους και επιπλέον στοιχεία επικοινωνίας, στην περίπτωση που θεωρούν ότι εκτέθηκαν στον ιό Ebola εν πλω.

Μετά το πέρας των 21 ημερών και εφόσον δεν υπάρξουν νέα κρούσματα, το πλοίο απαλλάσσεται.